

Prognose iPGA-R-casuïstiek: verkennende analyse

1. Inleiding

Aanleiding

Gevraagd is om een prognose te maken van de iPGA-R-casuïstiek (meldingen, instroom en uitstroom), met scenario's van hoe dit er in de toekomst uit kan zien. Wat kunnen we zeggen over het aantal casussen de aankomende jaren? Aanleiding voor deze vraag is de observatie dat er steeds minder casussen zijn. Wat betekent het voor de aanpak als deze ontwikkeling zich voortzet, of juist verandert?

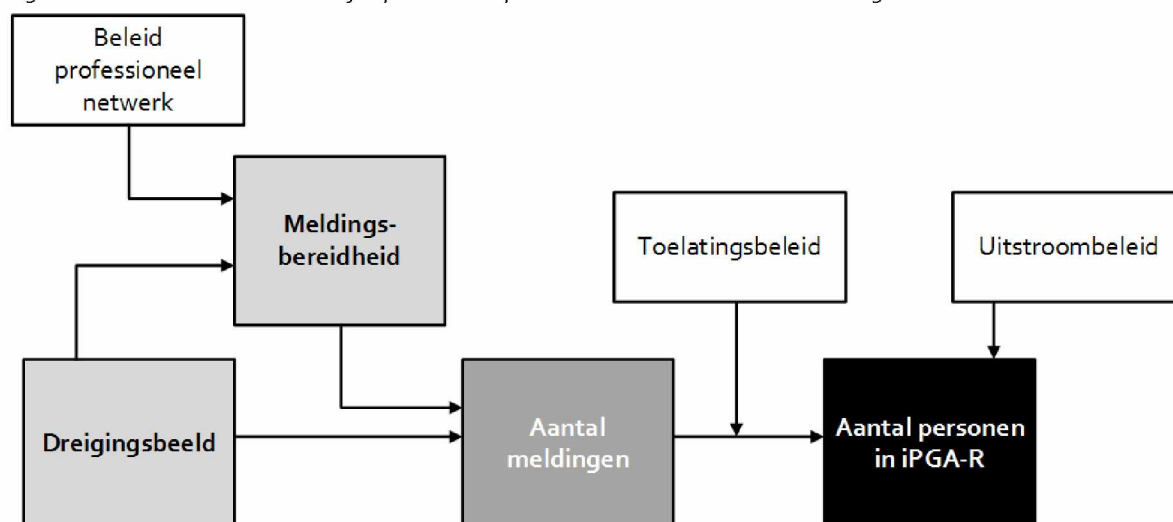
Enkele kanttekeningen vooraf

Bij zowel de meldingen als het aantal personen in de iPGA-R hebben we – ook al voordat de casuïstiek begon af te nemen – te maken met kleine aantallen. Doorgaans gaat het om enkele tientallen meldingen per jaar en enkele tientallen personen die in de aanpak zitten. Dit betekent dat er een grote kans is dat ogenschijnlijke trends of verschillen tussen jaren berusten op toeval. De aantallen zijn te klein om te toetsen op statistische significantie. Dit betekent dat we terughoudend moeten zijn met het verbinden van conclusies aan resultaten van deze analyse.

Daarnaast is de in- en uitstroom in de iPGA-R afhankelijk van veel verschillende factoren (zie figuur 1), die bovendien elkaar beïnvloeden. In elk geval de volgende factoren spelen een rol:

- Het dreigingsbeeld: de daadwerkelijke dreiging die uitgaat van verschillende vormen van extremisme en de omvang (aantal personen in de regio waarbij er sprake is van geweldsbereidheid vanuit extremistisch gedachtegoed);
- De meldingsbereidheid van professionele partners en burgers bij het Steunpunt Radicalisering: in hoeverre zij het Steunpunt weten te vinden, de kennis en bewustzijn van partners over verschillende vormen van extremisme én de inzet vanuit het programma op deze bekendheid en kennis;
- Beleidskeuzes binnen de iPGA-R en het programma Radicalisering & Extremisme, zoals het gebruik van een nieuw beoordelingskader bij in- en uitstroom, beleidskaders en de (sturing op) tweejaarlijkse evaluatie op legitimiteit van de opgenomen casussen.

Figuur 1. Factoren die van invloed zijn op het aantal personen in de iPGA-R en hun onderlinge relaties.

Deze analyse tracht de invloed van deze factoren inzichtelijk te maken. Dit is een lastige opgave, omdat – zoals de figuur laat zien – factoren ook elkaar beïnvloeden en verschillende veranderingen in die factoren in de afgelopen jaren op hetzelfde moment hebben plaatsgevonden. Bovendien is een prognose – een voorspelling van de toekomst – altijd met onzekerheid omgeven.

Gezien de beperkte zekerheid waarmee we uitspraken kunnen doen over de verwachte ontwikkeling van de casuïstiek is deze verkennende analyse uitsluitend bedoeld voor intern gebruik: dat wil zeggen het programmteam R&E binnen OOV en het PTO-R.

2. Meldingen en instroom

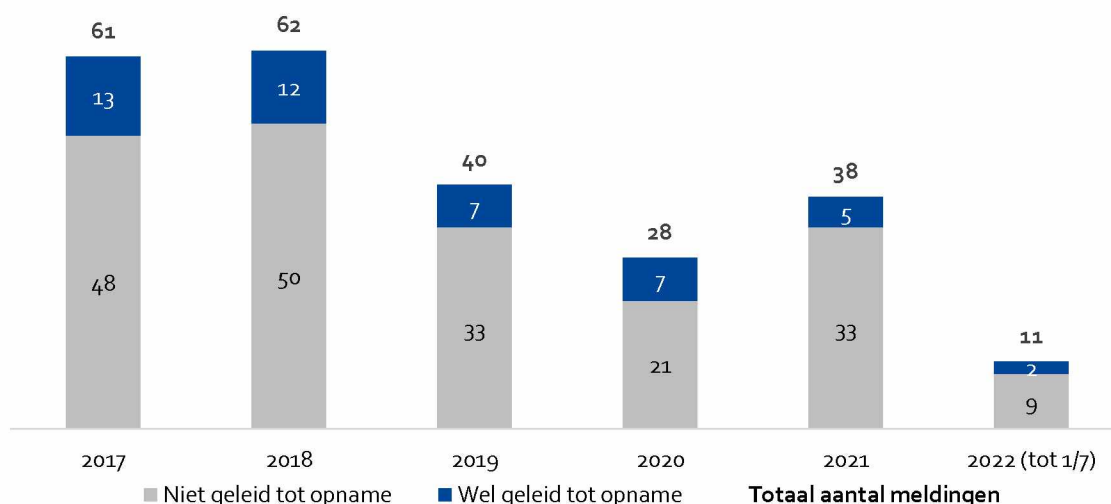
Om te beginnen kijken we naar de *instroom* in de iPGA-R.¹ Deze is in elk geval afhankelijk van het aantal meldingen – dat weer afhankelijk is van het *dreigingsbeeld* en de *meldingsbereidheid* – én van het *beleid* dat gehanteerd wordt bij instroom.

Algemeen beeld

De huidige iPGA-R is gestart in 2016. We kijken in deze analyse naar de meldingen en instroom vanaf 2017. Langer terugkijken zou een vertekend beeld kunnen geven: ten eerste omdat oudere meldingen reeds verwijderd kunnen zijn (vanwege de maximale bewaartermijn van persoonsgegevens tot vijf jaar na uitstroom), ten tweede omdat veel personen 'op papier' zijn ingestroomd bij de start van de iPGA-R in 2016, ook al liep het dossier al langer.

Figuur 2 laat het totaal aantal meldingen en het aantal meldingen dat heeft geleid tot opname van een persoon in de iPGA-R zien sinds 2017. Ten eerste valt op dat het aantal meldingen sinds 2019 een stuk lager ligt dan in 2017 en 2018. Sinds 2019 schommelt het aantal meldingen tussen de 30 en 40 meldingen per jaar. Tot dusver zijn er in 2022 relatief weinig meldingen binnen gekomen.

Figuur 2. Aantal meldingen Steunpunt Radicalisering vanaf 2017

¹ Op basis van de binnengekomen meldingen en het aantal daarvan dat heeft geleid tot instroom in de iPGA-R per jaar. Deze aantallen wijken af van het aantal ingestroomde personen per jaar in de monitors, doordat een melding in een later jaar kan leiden tot instroom. Bovendien zijn er sinds 2017 vier dossiers ingestroomd waarvan de oorspronkelijke melding van vóór 2017 is 4.1.4 - Casuïstiek, deze dossiers zijn in deze analyse niet meegerekend.

2.1 Invloed van dreigingsbeeld op meldingen en instroom

Dreigingsbeeld

In 2017 was het dreigingsniveau volgens de NCTV substantieel (vier op een schaal van vijf) en kwam de dreiging vooral vanuit islamitisch extremisme. Het dreigingsbeeld was op dit moment al wel aan het veranderen ten opzichte van de periode 2013 t/m 2016. Het aantal aanslagen in het Westen en de grootschaligheid van aanslagen nam af, de groei van de jihadistische beweging in Nederland stagneerde en er vertrokken geen uitreizigers meer naar het kalifaat van IS. De dreiging bleef echter nog een aantal jaar 'substantieel'.

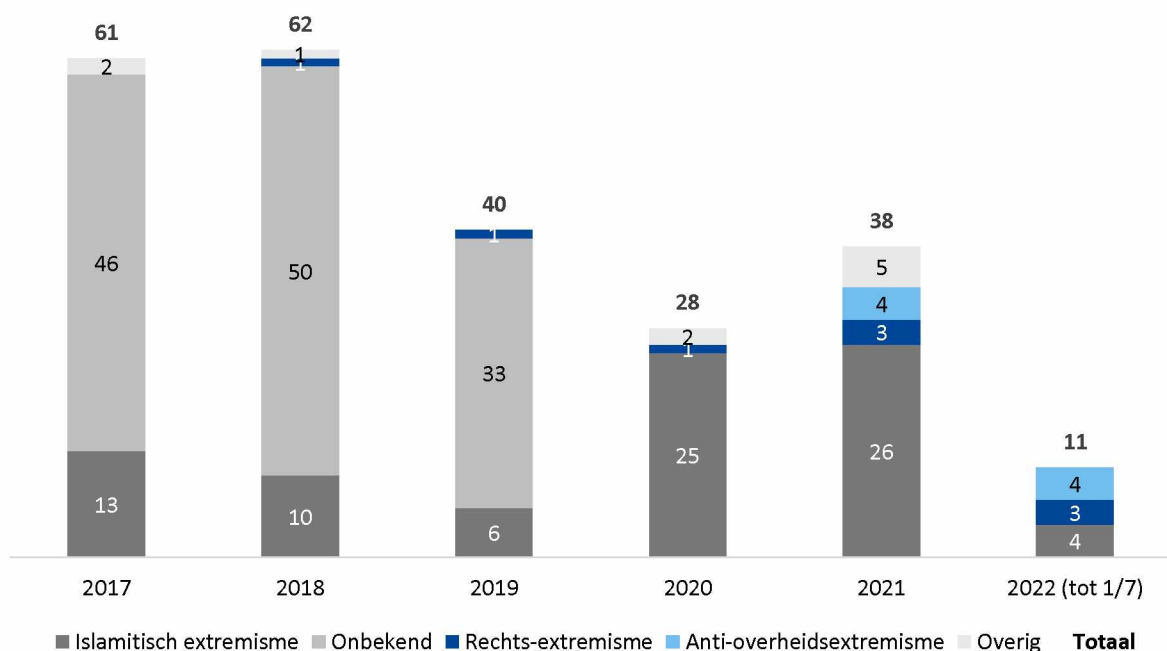
In 2019 veranderde het dreigingsbeeld. Ten eerste door de val van het kalifaat van IS in maart 2019. Ten tweede nam de dreiging vanuit rechts-terrorisme toe (eveneens in maart 2019 vond de aanslag in Christchurch plaats). In december 2019 werd het dreigingsniveau door de NCTV verlaagd naar aanzienlijk (drie op een schaal van vijf), vanwege de afgenomen dreiging vanuit islamitisch extremisme. Vanaf maart 2020 begon het anti-overheidsextremisme gestaag op te komen, onder invloed van de coronapandemie en bijbehorende maatregelen. In het jaarverslag 2021 van de AIVD werd voor het eerst een terroristische aanslag vanuit deze hoek voorstelbaar geacht. Het dreigingsniveau is echter (nog) niet verhoogd door de NCTV.

De afgelopen jaren, met name vanaf 2019, is het dreigingsniveau dus verlaagd maar is het dreigingsbeeld tegelijkertijd, met name vanaf 2021, steeds diffuser geworden.

Invloed op meldingen

Figuur 3 laat het aantal meldingen naar vorm van extremisme zien vanaf 2017. Vanaf 2020 is voor elke melding de vorm van extremisme geregistreerd. Het is echter aannemelijk dat het overgrote deel van de 'onbekende' meldingen in de periode 2017 t/m 2019 islamitisch extremisme betreft; zo bevestigt ook ^{5.1,2,e}

Figuur 3. Aantal meldingen Steunpunt Radicalisering vanaf 2017 naar vorm van extremisme

De meldingen lijken in lijn te zijn met de ontwikkelingen in het dreigingsbeeld. Vanaf 2019 is het aantal meldingen afgenomen en in 2020 lag dit lager dan in 2019. Ervan uitgaand dat de onbekende meldingen vooral islamitisch extremisme betreffen, komt deze afname vooral door een afname van het aantal meldingen over islamitisch extremisme – in lijn met de afgenomen dreiging vanuit deze hoek. In 2021 ligt het aantal meldingen iets hoger dan in 2020, terwijl het aantal meldingen over islamitisch extremisme gelijk bleef. Deze lichte toename zou dan ook te maken kunnen hebben met een toegenomen dreiging vanuit anti-overheids- en rechts-extremisme, of met een verhoogde aandacht hiervoor in bijvoorbeeld media.

Tot slot is te zien dat in 2022 tot dusver het aantal binnengekomen meldingen gelijk is verdeeld over de drie verschillende vormen van extremisme en dat het aantal meldingen over islamitisch extremisme verder is gedaald. Er lijkt vanaf 2021 dus een voorzichtige toename in het aantal meldingen over andere vormen van extremisme te zijn, maar doordat tegelijkertijd het aantal meldingen over islamitisch extremisme daalt, neemt ook het totaal aantal meldingen af.

Invloed op instroom

Een afnemend aantal meldingen zou op het eerste gezicht een daling van de instroom betekenen. Het lijkt er echter op dat het aandeel meldingen dat leidt tot instroom niet gelijk is voor verschillende vormen van extremisme (zie tabel 4). Nemen we alle meldingen sinds 2020 over andere vormen van extremisme dan islamitisch extremisme bij elkaar, dan heeft 41% geleid tot opname van een persoon in de iPGA-R. Terwijl bij islamitisch extremisme in dezelfde periode 9% leidde tot opname in de aanpak. Hoewel de aantallen te klein zijn om conclusies te trekken, zou dit een indicatie kunnen zijn dat er over andere vormen van extremisme vooral 'zorgelijke' signalen binnenkomen, terwijl over islamitisch extremisme relatief minder 'zorgelijke' signalen binnenkomen (die niet leiden tot instroom) – mogelijk doordat er vaker in een minder zorgelijk stadium al contact wordt opgenomen met het Steunpunt.

Tabel 4. Meldingen vanaf 2020 naar vorm van extremisme

	Totaal aantal meldingen	Geleid tot opname	%geleid tot opname
Islamitisch extremisme	55	5	9%
Rechts-extremisme	7	3	43%
Anti-overheidsextremisme	8	3	38%
Overig	7	3	43%

2.2 Invloed van meldingsbereidheid op meldingen

Het aantal meldingen dat binnenkomt bij het Steunpunt Radicalisering is ook afhankelijk van de meldingsbereidheid van professionals en burgers. Deze meldingsbereidheid staat echter niet los van het landelijk dreigingsbeeld (zie figuur 1). Bij een hoger dreigingsniveau of bijvoorbeeld aanslagen die veel in het nieuws komen is er maatschappelijk meer aandacht voor extremisme, wat vermoedelijk zorgt voor een hogere meldingsbereidheid. Dit beeld wordt bevestigd door de observatie van ^{5.1.2.e} dat als een thema in het nieuws is geweest er ook meer meldingen over binnenkomen. Zoals hierboven benoemd, zou verhoogde (media)aandacht voor rechts- en anti-overheidsextremisme een verklaring kunnen zijn voor het toegenomen aantal meldingen in 2021.

Daarnaast wordt meldingsbereidheid beïnvloed door beleid gericht op het professioneel netwerk, zoals voorlichting over het Steunpunt Radicalisering en trainingen over radicalisering en extremisme. In augustus en september 2020 liep een communicatiecampagne met als doel de bekendheid van het Steunpunt Radicalisering te vergroten. Dit vormt een derde mogelijke verklaring – naast een verhoogde dreiging en verhoogde meldingsbereidheid door (media)aandacht – voor de (lichte) toename van het aantal meldingen in 2021. Er is echter geen groot effect te zien van deze campagne op het aantal meldingen. ^{5.1,2,e} geeft aan dat er door de coronamaatregelen geen directe opvolging is gegeven aan de campagne – bijvoorbeeld door bij organisaties langs te gaan – wat mogelijk (mede) een verklaring vormt voor het ontbreken van een effect. De individuele invloed van meldingsbereidheid op het aantal meldingen is verder lastig vast te stellen.

2.3 Invloed van beleid op instroom

In 2016 is de huidige iPGA-R gestart. Vanaf 2019 is men binnen de iPGA-R aan de slag gegaan met een herijking. Sinds 2020 zijn het nieuwe beleids- en uitvoeringskader in gebruik. Het dynamisch beoordelingskader is sinds oktober 2019 stapsgewijs in gebruik genomen, in eerste instantie bij de meldingen die binnenkomen bij het Steunpunt Radicalisering. Grofweg zouden we dus vanaf 2020 verwachten een eventueel effect te zien van dit nieuwe beleid op de instroom.

Het aandeel meldingen dat leidt tot opname van een persoon in de iPGA-R verschilt weinig door de jaren heen (zie figuur 2 en tabel 5). In 2020 lag dit aandeel iets hoger, in 2021 iets lager, maar gemiddeld komt dit sinds 2020 uit op ongeveer **een op de vijf** meldingen (19%). Dit is evenveel als in de periode 2017 t/m 2019 (ook 19%). De invloed van het toelatingsbeleid op de instroom van meldingen lijkt dus inderdaad beperkt te zijn.

Tabel 5. Aandeel meldingen dat tot opname in de iPGA-R heeft geleid vanaf 2017

	Totaal aantal meldingen	%geleid tot opname
2017	61	21%
2018	62	19%
2019	40	18%
2020	28	25%
2021	38	13%
2022 (tot 1/7)	11	18%

2.4 Scenario's meldingen en instroom

Er zijn verschillende scenario's denkbaar voor hoe de meldingen en instroom in de iPGA-R zich de komende tijd zullen ontwikkelen. Aangezien het beleid rond de instroom van meldingen in het komende jaar niet zal veranderen, kijken we alleen naar verschillende scenario's ten opzichte van het dreigingsbeeld en de meldingsbereidheid.

Scenario 1	Het dreigingsbeeld en de meldingsbereidheid blijven gelijk aan de afgelopen 3 jaar
Scenario 2	Het aantal meldingen neemt verder af (ten opzichte van de periode voor 2022)
Scenario 3	De dreiging vanuit rechts- en anti-overheidsextremisme neemt toe (het dreigingsniveau wordt verhoogd naar substantieel)
Scenario 3a	De meldingsbereidheid neemt ook toe (door toegenomen aandacht voor deze vormen)

Scenario 3b	van extremisme als gevolg van het hogere dreigingsniveau) De meldingsbereidheid neemt niet toe (doordat deze vormen van extremisme niet in dezelfde mate herkend of geïdentificeerd worden)
Scenario 4	De meldingsbereidheid neemt in algemene zin toe door inzet op het professioneel netwerk, maar het dreigingsniveau blijft gelijk (er komen vooral meer 'zachte' signalen binnen)
Scenario 5	De dreiging komt (in algemene zin) op het niveau van 2013

De aantallen zijn zoals gezegd te klein om de verschillende scenario's door te rekenen: dit geeft een schijnzekerheid die niet te verantwoorden is met dergelijke aantallen. Bij wijze van experiment zijn deze berekeningen wel gedaan. Voor de meeste scenario's ligt de verwachte instroom tussen de vier en twaalf personen, overeenkomstig met het minimum en maximum sinds de start van de iPGA-R.

Vóór de start van de iPGA-R was het dreigingsniveau echter veel hoger. We weten niet hoe hoog het aantal meldingen en de instroom in een dergelijk scenario zou zijn, maar het is niet ondenkbaar dat we hier in de toekomst mee te maken krijgen. Speculerend komen we in scenario vijf op een jaarlijkse instroom van 23 personen.

Conclusie meldingen en instroom

Er zijn dus zeer uiteenlopende scenario's mogelijk wat betreft het aantal meldingen en de instroom in de iPGA-R in de komende jaren, afhankelijk van de ontwikkelingen in het dreigingsbeeld en de meldingsbereidheid. De experimentele berekening van deze scenario's laat zien dat deze aantallen behoorlijk uit elkaar kunnen lopen – en gezien de kleine aantallen waarmee gerekend is kan toeval een grote rol spelen in deze bevindingen.

3. Uitstroom

De *uitstroom* uit de iPGA-R wordt hoofdzakelijk bepaald door het *beleid* binnen de iPGA-R: de wijze waarop regie wordt gevoerd, de evaluatie van dossiers en de uitstroomcriteria. Daarnaast is vanzelfsprekend de *omvang* van de huidige iPGA-R bepalend, aangezien de uitstroom nooit groter kan zijn dan het totale aantal personen in de aanpak.

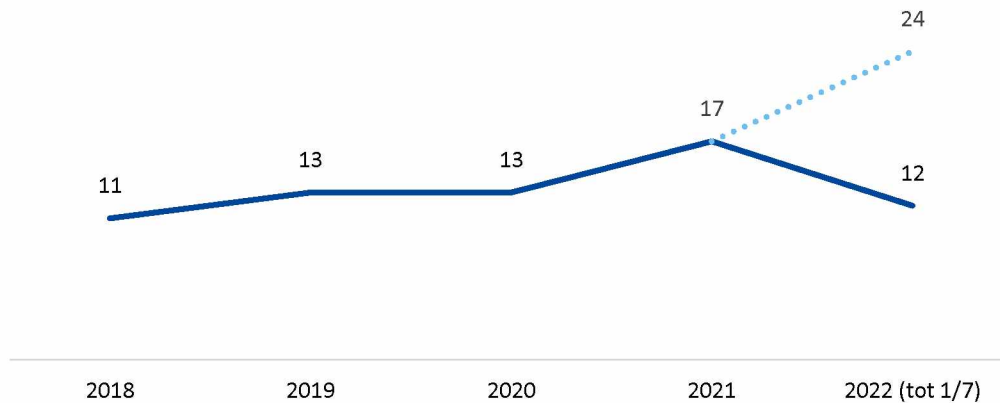
Op de peildatum van deze analyse (8 juli 2022) zaten er nog 28 personen in de iPGA-R. Er zijn bij elkaar 66 dossiers uitgestroomd (en nog niet uit het systeem verwijderd, vanwege de bewaartermijn van vijf jaar), deze zijn sinds 2018 uitgestroomd.

3.1 Invloed van beleid

Zoals gezegd zijn sinds 2020 het nieuwe beleids- en uitvoeringskader in gebruik binnen de iPGA-R. Sinds 2021 wordt het dynamisch beoordelingskader ook gebruikt in de tweejaarlijkse evaluatie op legitimiteit van dossiers en wordt binnen de iPGA-R strakker gestuurd op deze evaluaties. Sindsdien wordt volgens ^{5.1.2.e} ook 'strenger' gekeken naar mogelijke uitstroom. Waar er voorheen soms terughoudendheid was om iemand uit te laten stromen als er geen nieuwe signalen waren en een dossier bijvoorbeeld nog even werd aangehouden, geldt nu dat iemand uitstroomt als er geen concrete signalen van geweldsbereidheid meer zijn.

Dit beleid is duidelijk terug te zien in de uitstroom van casuïstiek (zie figuur 6). In 2021 stroomden al meer personen uit dan in voorgaande jaren, en in 2022 zijn halverwege het jaar al twaalf personen uitgestroomd. Als dit op hetzelfde niveau doorgaat stromen er dit jaar 24 personen uit. Gezien het aantal dossiers dat sinds de peildatum van deze analyse is uitgestroomd (6) en het aantal dat momenteel op 'uitstroom' staat in 5.1.2.h (3), is dit geen onwaarschijnlijk aantal. Op dit moment is echter lastig vast te stellen in hoeverre deze hoge uitstroom een tijdelijke situatie is als gevolg van het nieuwe beleid, en wanneer en op welk niveau de uitstroom zich zal stabiliseren.

Figuur 6. Aantal uitgestroomde dossiers vanaf 2018

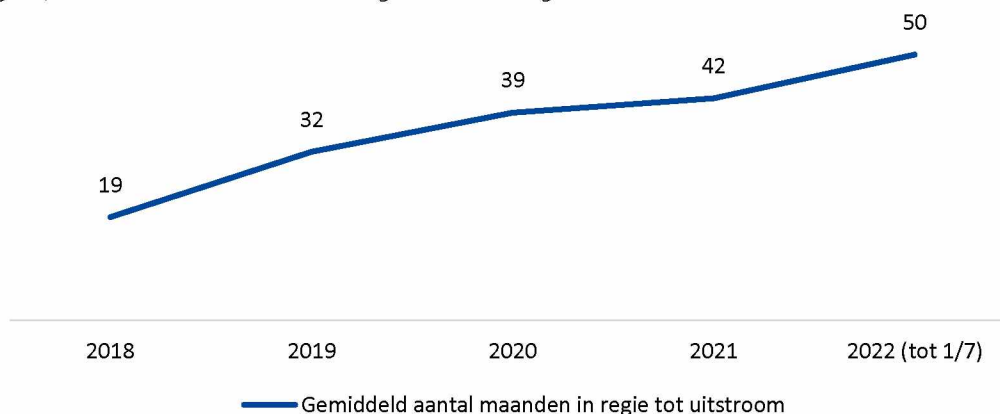

Looptijd van regie

Gemiddeld zaten de 66 uitgestroomde personen 37 maanden (ruim 3 jaar) in regie. Een kwart van de uitgestroomde personen (24%) is uitgestroomd *binnen twee jaar* na de start van regie. Een derde (33%) stroomde uit *na vier jaar of langer* in regie. De overige 42% stroomde uit na tussen de twee en vier jaar in regie.

Echter is te zien dat het aantal maanden dat personen in regie zaten tot het moment van uitstroom, gemiddeld is toegenomen (zie figuur 7). Tot op zekere hoogte is dit logisch: hoe langer de iPGA-R bestaat, hoe langer iemand potentieel in de aanpak kan zitten. Maar dit kan ook een indicatie zijn dat momenteel voornamelijk langer lopende dossiers opnieuw worden bekeken om te toetsen of ze nog voldoen aan de criteria om in de aanpak te blijven. Aangezien er sinds 2021 strakker gestuurd wordt op de tweejaarlijkse evaluatie van dossiers, valt te verwachten dat de doorlooptijd juist zal afnemen doordat meer dossiers na twee jaar in de aanpak uitstromen. Dit effect is dus echter (nog) niet zichtbaar in de cijfers.

Figuur 7. Gemiddeld aantal maanden in regie voor de 66 uitgestroomde dossiers

Onderstaande tabel geeft voor verschillende jaren het aantal personen weer dat – ergens dat jaar – in de iPGA-R zat en het aantal personen dat in dat jaar is uitgestroomd. Te zien is dat het aandeel dat uitstroomt vanaf 2021 is gestegen – vermoedelijk als gevolg van het uitstroombesleid.

Tabel 8. Aantal personen op enig moment in de iPGA-R en aantal uitgestroomd per jaar

Jaar	Aantal dat jaar in iPGA-R	Aantal uitgestroomd	%uitgestroomd
2018	68	11	16%
2019	67	13	19%
2020	63	13	21%
2021	54	17	31%
2022	40	12	30%
verwachting 2022	44	24	55%

3.2 Scenario's uitstroom

Er zijn verschillende scenario's denkbaar voor hoe de uitstroom van de iPGA-R zich de komende tijd zal ontwikkelen.

Scenario 1	De uitstroom blijft in de toekomst even hoog als in 2021/2022 (30-50%). Wat dit betekent voor de omvang van de iPGA-R hangt af van de jaarlijkse instroom, maar vermoedelijk zal de iPGA-R in dit scenario nog verder krimpen. In het meest extreme scenario bestaat de iPGA-R op een bepaald moment uitsluitend uit de personen die in de afgelopen 1 of 2 jaar zijn ingestroomd.
Scenario 2	De hoge uitstroom nu is een tijdelijke situatie. Op een bepaald moment – bijvoorbeeld als de meeste oudere dossiers zijn uitgestroomd – stabiliseert de uitstroom op een gemiddeld niveau.
Scenario 2a	<i>Dossiers blijven gemiddeld weer even lang in de aanpak als voorheen.</i>
Scenario 2b	<i>De uitstroom stabiliseert maar gemiddeld blijven personen voortaan wel korter in de aanpak, door de sturing op de tweejaarlijkse evaluatie van dossiers en strengheid in toetsing.</i>

De uitstroom is dus sterk afhankelijk van het beleid in de iPGA-R en het is nog te vroeg om de trend hierin vast te stellen. Daarnaast hangt de (maximale) absolute uitstroom af van het totale aantal personen in de iPGA-R, dat weer afhankelijk is van de instroom. Complicerende factor is dat er aanzienlijke verschillen zijn in hoe lang personen in de aanpak blijven totdat ze uitstromen. Simpelweg kijken naar het aandeel dat uitstroomt om een prognose te maken geeft geen goed beeld, omdat de kans dat iemand uitstroomt vermoedelijk toeneemt naar mate iemand langer in de aanpak zit. Bovendien hebben we ook hier te maken met de beperking van kleine aantallen. Om deze redenen is het niet mogelijk om de scenario's voor de uitstroom door te rekenen.

Om toch enig gevoel te krijgen bij hoe de in- en uitstroom samen effect hebben op de omvang van de iPGA-R, hebben we een proefberekening gedaan op basis van het gegeven dat personen gemiddeld na ongeveer drie jaar uitstromen. Dit experiment laat zien dat het verwachte aantal personen in de iPGA-R in verschillende scenario's na een jaar al aanzienlijk uit elkaar ligt (zowel 12 personen als 41 personen is goed denkbaar), na twee jaar zijn deze verschillen nog groter.

4. Conclusie

4.1 Scenario's voor de omvang van de iPGA-R over een jaar

In overleg met 5.1.2,e 5.1.2,e en 5.1.2,e zijn drie scenario's voor de omvang van de iPGA-R over grofweg een jaar bepaald, waarmee rekening gehouden moet worden.

Scenario 1: het aantal personen in de iPGA-R stabiliseert rond het huidige niveau (15 tot 25 personen)

Het gevoel van betrokkenen is dat de hoge uitstroom van nu een tijdelijke situatie is en dit zich binnenkort zal gaan stabiliseren. Als het dreigingsbeeld het komend jaar ongeveer gelijk blijft, is de verwachting dat het aantal personen in de iPGA-R zich zal stabiliseren rond het huidige niveau. We gaan hierbij dus uit van scenario 1 of scenario 4 wat betreft de instroom, en van scenario 2a wat betreft de uitstroom (dossiers blijven een gemiddelde hoeveelheid tijd in de aanpak). De omvang van de iPGA-R zal in dit geval over een jaar tussen de 15 en 25 personen liggen.

Scenario 2: het aantal personen in de iPGA-R neemt verder af (minder dan 15 personen)

Hoewel het gevoel is dat de iPGA-R zich binnenkort zal stabiliseren, dient rekening gehouden te worden met de mogelijkheid dat het aantal personen in de iPGA-R nog verder zal afnemen. Voor instroom is er immers het scenario dat het aantal meldingen verder afneemt (scenario 2) en voor de uitstroom zijn er meerdere scenario's waarbij de uitstroom hoger ligt dan gemiddeld in de afgelopen jaren (scenario 1 en scenario 2b). Bovendien kan ook in scenario 2a de uitstroom het komende jaar hoger liggen, omdat niet duidelijk is wanneer de uitstroom zich zal stabiliseren. De omvang van de iPGA-R zou over een jaar dan ook lager kunnen zijn dan 15 personen.

Scenario 3: het aantal personen in de iPGA-R neemt fors toe (meer dan 40 personen)

Extremisme is een grillig fenomeen. Het vijfde scenario voor de instroom – waarbij het dreigingsniveau toeneemt tot het niveau van 2013 en als gevolg daarvan de instroom aanzienlijk toeneemt – behoort dan ook tot de mogelijkheden. Wanneer deze hoge instroom niet gepaard gaat met een hogere uitstroom, kan het aantal personen in de iPGA-R binnen een jaar toenemen tot meer dan 40 personen – een verdubbeling of meer van het aantal personen nu in de iPGA-R.

4.2 Conclusie

Deze analyse maakt inzichtelijk welke factoren invloed hebben op de in- en uitstroom van de iPGA-R en welke verschillende scenario's mogelijk zijn voor de ontwikkeling van deze in- en uitstroom in de toekomst. In elk geval ontwikkelingen in het dreigingsbeeld, de meldingsbereidheid van professionals en burgers, en het beleid – gericht op het professionele netwerk en op de in- en uitstroom van de iPGA-R – hebben invloed op de omvang van de iPGA-R. Een daadwerkelijke berekening van wat de verschillende scenario's betekenen voor de omvang van de iPGA-R in de aankomende jaren is niet goed mogelijk, vanwege de kleine aantallen waar deze op gebaseerd zouden zijn. De experimentele berekeningen illustreren wel dat het verwachte aantal personen in de iPGA-R bij verschillende scenario's aanzienlijk uiteen kan lopen. Belangrijk is dan ook om bewust te zijn van de verschillende factoren die de omvang van de iPGA-R beïnvloeden en van de factoren waarmee hierop invloed uitgeoefend kan worden, en om in het beleid op alle verschillende scenario's voorbereid te zijn.